

PROTOKÓŁ

z V posiedzenia doraźnej Komisji ds. Klimatu

(09.10.2020 – Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, ul. Ligonía 46, godz. 12⁰⁰
w trybie wideokonferencji)

Porządek posiedzenia:

1. Otwarcie posiedzenia.
2. Zatwierdzenie porządku obrad.
3. Przyjęcie protokołu z IV posiedzenia komisji.
4. Problem nielegalnych składowisk odpadów niebezpiecznych – przyjęcie stanowiska.
5. Informacja na temat bieżących działań mających na celu poprawę jakości powietrza, w tym wdrażania *uchwały antysmogowej*.
6. Oświadczenia, wolne wnioski.
7. Zamknięcie posiedzenia.

Radni obecni na posiedzeniu (zgodnie z listą obecności): Iwona Jelonek – Przewodnicząca, Rafał Porc – Zastępca Przewodniczącej, Jadwiga Baczyńska, Renata Caban, Rafał Kandziora, Bartłomiej Kowalski, Mirosław Mazur, Andrzej Molin, Zbigniew Przedpełski.

Ponadto uczestniczyli: radna Katarzyna Stachowicz, Pani Jolanta Prażuch, Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska, Pani Ewa Owczarek-Nowak, Zastępca Dyrektora Departamentu Opłat Środowiskowych, Pani Agnieszka Fitrzyk, p.o. Kierownika referatu ds. planowania w zakresie środowiska w Departamencie Ochrony Środowiska.

1. Otwarcie posiedzenia:

- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** – dzień dobry Państwu ! Mam przyjemność otworzyć piąte posiedzenie doraźnej Komisji ds. Klimatu.

2. Zatwierdzenie porządku obrad:

- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** –...jeśli chodzi o zatwierdzenie porządku obrad, czy ktoś z Państwa ma uwagi do tego porządku obrad ? ... Jakieś ewentualne propozycje zmian ? ... Dziękuję ! Nie widzę ! Punkt kolejny...

3. Przyjęcie protokołu z IV posiedzenia komisji:

- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** – przyjęcie protokołu z IV posiedzenia komisji z dnia 16 czerwca br., który otrzymaliście Państwo drogą mailową ... Czy są ewentualne uwagi ? ... Czy możemy przejść do głosowania ? ...

Głosowanie nad przyjęciem protokołu:

za	6
przeciw	0
wstrzym.	0

4. Problem nielegalnych składowisk odpadów niebezpiecznych – przyjęcie stanowiska:

- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** – kolejnym punktem, który znalazł się w porządku dzisiejszego posiedzenia jest problem nielegalnych składowisk odpadów niebezpiecznych. Poprosiłam o przygotowanie stanowiska Departament Opłat Środowiskowych, a także Departament Ochrony Środowiska i to stanowisko, które otrzymaliśmy, zostało przesłane nam drogą mailową. Wobec tego, Szanowni Państwo, jeżeli mogę prosić, zapoznaliście się zapewne z tym dokumentem – czy macie Państwo jakiegokolwiek pytania do tej części ? Czy macie jakieś wątpliwości ? Czy chcielibyście poruszyć, czy zapytać autorów tego stanowiska, pracowników Urzędu Marszałkowskiego ? To jest właśnie ten czas ! Wobec tego bardzo proszę o zgłaszanie się w kolejności do zadawania pytań ... Pan Rafała Kandziora, tak ? ... Bardzo proszę, udzielam Panu głosu !
- **radny Rafał Kandziora** – witam wszystkich serdecznie ! Ja bym prosił o sprecyzowanie, rozumiem problem, ale co tym oświadczeniem w zasadzie mamy osiągnąć ? Jaki jest cel tego oświadczenia ? Rozumiem, że zaznaczony jest problem, szeroki, dotyczący różnych przepisów, różnych procedur, no i rozumiem, że jest prośba żeby to ... tylko tak naprawdę oświadczenie jest skierowane do kogo ? I co mamy osiągnąć ? Czy do wszystkich, bo mało konkretne mi się wydaje.
- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** – już odpowiadam na pytanie. Otóż na podstawie stanowiska, które zostało przesłane właśnie z tych dwóch departamentów został przygotowany szkic projektu uchwały, który chciałam dzisiaj poddać Państwu również pod dyskusję, ponieważ treści, które są zawarte jako przyjęcie oświadczenia dotyczącego *nieprawidłowości w gospodarowaniu odpadami* jest bardzo istotnym elementem naszego życia, naszego otoczenia, środowiska naturalnego i bardzo dziękuję przede wszystkim za to pytanie Panu,

ponieważ kolejnym krokiem, który zamierzam tutaj przeprowadzić i omówić dzisiaj to jest właśnie szkic tego projektu uchwały – czyli treści zawarte, które zostały skierowane na moją prośbę o zajęcie stanowiska jeśli chodzi o problem nielegalnego składowiska odpadów niebezpiecznych, bo ten temat tej chwili omawiam, jest kierowany przede wszystkim do nas, do radnych, abyśmy wypracowali, abyśmy podjęli dyskusję i przygotowali propozycję, przygotowali również pewne szeregi rekomendacji i zaleceń. Może to oczywiście być w postaci projektu uchwały, a także może to być również postaci, np. w *Śląskim Pakiecie Zmian* dotyczącym gospodarki odpadami. To są pewne działania, które podejmuje Departament Ochrony Środowiska i my również, jako uważam członkowie komisji, celowym jest, abyśmy mogli włączyć się w tą dyskusję.

- **radny Rafał Kandziora** – dziękuję bardzo ! Rozumiem, że to jest taka wstępna propozycja do tego żeby popracować nad dokumentem, który ma coś przynieść, tak ?
- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** – dokładnie tak ! Dzisiaj wywołujemy dyskusję, żebyście Państwo absolutnie nie przyjęli tego tak, że projekt uchwały, który został przygotowany, jest jakby poza nami. To jest dopiero szkic, nad którym ja Państwa zapraszam do szerokiej dyskusji, omówienia problemu i zgłaszania wszelkich uwag, rekomendacji, zaleceń, które waszym zdaniem powinny się tutaj znaleźć. Dziękuję bardzo ! ... O głos prosi Pani Radna Renata Caban. Proszę bardzo !
- **radna Renata Caban** – ja chciałam zapytać jakie jest źródło, kto dał impuls do tego żebyśmy się zajęli tym tematem ? Na wstępie były przywoływane okoliczności związane z miastem Sosnowiec. Do jakiego stopnia ten problem spowodował dalsze czynności, bądź czy ten problem ktoś też inny monitował do nas, czy zgłaszał do nas, że jest to rzecz, którą powinniśmy się zająć ? Co jest prążyć naszym zainteresowaniem się tym tematem ?
- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** – źródłem zainteresowania się tematem powietrza, czy zanieczyszczenia powietrza jestem w mojej osoby ja – Iwona Jelonek – ponieważ w momencie kiedy wybuchł pożar w Sosnowcu znajdowałam się wówczas w pracy na Wydziale Nauk o Ziemi i widziałam doskonale zjawisko, które rozprzestrzeniało się na tym terenie. Palące się składowiska – to jest jedno z tych, które mam miałam okazję zobaczyć naocznie – ale te miejsca nielegalnego deponowania odpadów w Polsce, coraz częściej dochodzi do ich samozapłonów, a może jednak nie samozapłonów, może to są celowe pożary ? Tego tematu nie jestem w stanie rozwikłać, jednakże skala, jaka wpływa na nas, na otoczenie, jest niewyobrażalna. Nawiasem mówiąc wykonałam pomiary również w trakcie tego zdarzenia w odległości półtora kilometra od miejsca palenia się tych odpadów i przekroczone normy

były w tysiącach *ppm*, w tysiącach procentów. Dlatego uważam, że Komisja ds. Klimatu, która zajmuje się stricte powietrzem, bo taka jest nasza rola, ponieważ Komisja Środowiska i Gospodarki Wodnej zajmuje się szeregiem innych działań, natomiast Komisja ds. Klimatu skupia się na powietrzu, uznałam, że jest celowym aby poddać to pod dyskusję. Zarówno otoczenie ze środowiska naukowego, jak i mieszkańcy Sosnowca nie mogli nie zauważyć tego zjawiska – osoby, które mieszkają w pobliżu, mieszkańcy bardzo skarżyli się, dzwonili do nas na wydział, do mnie dokładnie, bo wiedzą, że zajmuję się tymi pomiarami jakości powietrza. Proszę nasze laboratorium aby również przebadac teraz stan, ten który jest po tym zdarzeniu – oczywiście próbki wody, próbki gleby zostały już pobrane i są w tej chwili na laboratoriach i jesteśmy w trakcie analizy i interpretacji badań. Więc to zjawisko wywołało jak gdyby w moim poczuciu obowiązku przewodniczącej komisji, aby zwrócić Członkom Komisji na ten aspekt uwagę, dlatego poprosiłam o stanowiska, o wyjaśnienia co z tego miejsca w Urzędzie Marszałkowskim jakie są informacje, jakie są dane na dzień dzisiejszy, stąd jest ten temat dzisiaj poruszany. Pani Renato ! Ja jestem źródłem głównym tego wywołania.

- **radna Renata Caban** – tak, rozumiem oczywiście, natomiast chciałam dopytać jeszcze czy tego typu pożary ostatnio były notowane u nas, bo to, że hałdy się palą, to do niedawna było bardzo widoczne. Teraz już jakoś przycichło. Czy oprócz tego przypadku (i wypadku) w Sosnowcu mamy informacje o podobnych zjawiskach gdzie indziej ?
- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** – podobne ostatnio tego typu zjawisko, z tego co ja w swojej historii zanotowałam, to były okolice Trzebini, gdzie paliły się opony samochodowe. Zjawisko było tragiczne w skutkach takich, że w momencie kiedy one się paliły doszło na autostradzie do gigantycznego karambolu, w którym zginęło parę osób ... Natomiast mamy odpowiedź w jednym z przesłanych plików, informację, którą otrzymałam z Departamentu Ochrony Środowiska, gdzie jest napisane, że nie posiadamy informacji o miejscach palących się, gdzie są magazynowane niebezpieczne odpady, nielegalne – nie mamy takiej informacji, takiej liczby i tu bym poprosiła o pomoc Panią Jolantę Prażuch, Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska, by mogła dopełnić moją odpowiedź.
- **Pani Jolanta Prażuch, Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska** – ja chciałabym to troszeczkę, jeśli mogę, uporządkować, bo ta sytuacja, z którą mieliśmy do czynienia w Sosnowcu i te sytuacje, gdzie miały miejsce pożary, to były sytuacje związane ... to mogły być dwie sytuacje: przypadek nielegalnego składowania i magazynowania odpadów w miejscu do tego nie przeznaczonym, bez jakichkolwiek zezwoleń – my jako Urząd Marszałkowski tych informacji nie mamy, ponieważ usuwanie takich odpadów leży

w kompetencjach gmin – i gminy, sądę, w tym zakresie rozeznanie mają, tzn. wiedzą gdzie takie składowiska, czy miejsca składowania nielegalnego się znajdują i to wójt, burmistrz, prezydent jest właściwy do wydania decyzji nakazującej posiadaczowi odpadów – przy czym domniemywa się, że posiadaczem jest władający gruntem – usunięcie tych odpadów. Jeżeli te odpady nie zostały usunięte przez posiadacza odpadów, wówczas powinien wszcząć postępowanie egzekucyjne i doprowadzić w drodze tego postępowania do usunięcia tych odpadów. Drugi przypadek z jakim możemy mieć do czynienia, to wówczas, kiedy działalność była prowadzona na podstawie udzielonych pozwoleń, z tym, że w wyniku naruszania tych pozwoleń, pozwolenia te zostały cofnięte i zostaliśmy z odpadami. Wówczas do wydania decyzji nakazującej usunięcie odpadów właściwy jest organ, który takie pozwolenie wydał, czyli może to być starosta i może być to również marszałek. I jeżeli chodzi o przypadki cofnięcia, no to my w tej chwili jesteśmy na etapie rozpatrywania wniosków dostosowujących udzielone wcześniej pozwolenia do nowych przepisów i w ramach tych postępowań mogą być również przypadki takie, że te pozwolenia ze względu na to, że dana działalność nie spełnia wymogów ochrony środowiska mogą być cofane. W tej chwili nie mamy takich przypadków żeby był problem z usuwaniem odpadów w wyniku takiej sekwencji zdarzeń. Może to być w przyszłości i na pewno tutaj w swoim zakresie, w zakresie swojej kompetencji takie rozeznanie będziemy mieli. Natomiast głównym problemem są jednak odpady porzucane w wyniku działalności całkowicie nielegalnej, czyli można nawet powiedzieć działalności przestępczej. Tak jak mówię, tutaj właściwość leży głównie po stronie organów gminy, w przypadku terenów zamkniętych, czyli to są tereny głównie kolejowe, to jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska. I z tego względu, ponieważ my nie bierzemy jako organ udziału w tych postępowaniach, my w zakresie tego typu miejsc [rozeznania] nie mamy, natomiast na pewno rozeznanie mają poszczególne gminy ... tutaj mi kolega jeszcze dopowiada, że może ewentualnie w jakimś zakresie mieć Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska...

- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** – dziękuję bardzo ! ... Pan Andrzej Molin zgłasza się do wypowiedzi. Proszę bardzo !
- **radny Andrzej Molin** – przede wszystkim chciałbym bardzo podziękować Pani Przewodniczącej za podjęcie się tego tematu i zaproponowanie go na dzisiejszą komisję, bo uważam, że problem jest niezwyklej wagi [...¹] Problem jest ogromny. Jeżeli chodzi o powiat cieszyński, to z tym problemem niedawno jeszcze zmagala się gmina Zebrzydowice – chyba dalej nie rozwiązany – gmina Chybie, gdzie pożar był też ogromny i tak jak słyszeliśmy z poprzedniej wypowiedzi, te obowiązki rozwiązywania później tych problemów leżą przede wszystkim po stronie gmin. A jest to proceder na tyle skomplikowany i trudny

¹ Słowo niezrozumiałe (zakłócenia)

w całym naszym kraju i przynoszący zyski, nie końca czasami właściwie funkcjonujących firm usuwających te odpady, więc albo porzucone albo właśnie podejrzenie podpalenia. Tak, że uważam, że świetny był głos mojej koleżanki, Pani Radnej Stachowicz, na poprzednim Sejmiku, kiedy sygnalizowała to Panu Marszałkowi. Ze zdziwieniem usłyszałem wtedy dość bagatelizujące ten problem słowa Pana Marszałka, odsyłające do kogo innego, że to nie nasz problem. Jest to problem całej Polski, wszystkich samorządów, i uważam, że nie możemy gmin – o to bym wnioskował – żeby starać się jednak wnioskować, szczególnie tutaj do naszych posłów, by wspomóc te działania w gminach. Nie można tego pozostawić gminom do rozwiązywania i to nie ze względu tylko i wyłącznie na finansowe problemy, które są ważne, bo to przekracza możliwości finansowe gmin, ale również cały proces likwidacji. To najczęściej są zorganizowane firmy, które stawiają ogromny opór przed tym i [czynią] różnego rodzaju zabiegi aby się pozbyć tego problemu i pozostawić go. Największy problem oczywiście kiedy płoną te składowiska, ale tak jak Pani Przewodnicząca mówiła, że nawet te pozostawione na wiele lat to problem zagrożenia wody, gleby, itd. Tyle na wstępie. Dziękuję bardzo !

- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** – dziękuję ! Jeśli pozwolicie Państwo, to wymienię takie trzy pytania, które sobie zadałam wtedy, kiedy ewakuowano nas z budynku przy ostatnim incydencie, który miał miejsce w Sosnowcu. Co to jest ? Gdzie to jest ? I kto jest właścicielem ? Zdarza się, że firmy, mimo, że mają KRS, „giną”, nie ma odpowiedzialnych – jest człowiek, z imienia i nazwiska, to on był właścicielem tej firmy – czyli potrzebna nam jest inwentaryzacja, lokalizacja i identyfikacja. Zdaję sobie sprawę, że będzie to proces bardzo żmudny, może długofalowy, jednakże on będzie w naszym, wszystkich nas, wspólnym interesie. Patrząc na obecną sytuację COVID, z którą się zmagamy, praktycznie cały świat, nie zapominajmy o tym, że powietrze to jest takie medium, które towarzyszy nam od pierwszych dni kiedy przychodzimy na świat. Jeżeli nie zadbamy o to powietrze, to nie będziemy mieli dalej o co walczyć, o co się starać. To jest taka moja dygresja. Czy ktoś z Państwa, z Członków Komisji, jeszcze chciałby zabrać głos ? ... Pan Mirosław Mazur się zgłasza, później będzie Pan Zbigniew Przedpełski...

- **radny Mirosław Mazur** – dziękuję Pani Przewodnicząca ! Przede wszystkim chciałbym dołączyć do mojego przedmówcy, do radnego Andrzeja Molina, z podziękowaniami, że Pani pochyliła się nad tym tematem, czyli palących się składowisk odpadów, różnych, w tym niebezpiecznych. Chcę też dodać to tego, że te składowiska są zagrożeniem nawet jeśli się nie palą – to tak na marginesie i myślę, że to też gdzieś musimy zaadresować i o to bym też wnioskował. Natomiast chcę jeszcze zwrócić uwagę na jedną rzecz. To dobrze, że się martwimy spektakularnymi wydarzeniami jakimi są płonące składowiska odpadów, ale też chcę zwrócić uwagę na to co się dzieje codziennie, a sezon

grzewczy się zaczął. To są małe, powiedzmy, płomienie odpadów, które nie są tak spektakularne, tak widoczne, ale generują swoje, generują duże zanieczyszczenie powietrza. Może, tak jak powiedziałem, nie spektakularne, nie nagłaśniane w mediach, ale dzieją się każdego dnia, czy każdego wieczoru w tej chwili i w różnym stopniu, a może nawet w większym i bardziej konsekwentnym zatruwają powietrze, tak jak Pani Przewodnicząca powiedziała, wspólne dobro, zanieczyszczają powietrze, zanieczyszczają tym nasze płuca i niszczą nasze zdrowie. Myślę, że to jest też obszar ważny, może nawet i ważniejszy, bo tak jak powiedziałem, nie jest medialny, nie jest nagłaśniany, nie jest spektakularny i odnoszę wrażenie, że mimo dużej ilości głosów, czy zapewnianiu w mediach jak to rządzący zajmują się jakością, klimatem, powietrzem, mam wrażenie, że jest to temat przemilczany, nie ma na niego żadnej reakcji...

- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** –...Panie Radny ! To będzie w drugim punkcie, kiedy będziemy nawiązywać do *uchwały antysmogowej* – właśnie też poprosiłam o stanowisko jakie są już widoczne efekty spalania w piecach konwencjonalnych ... Oddaję głos Panu Zbigniewowi Przedpełskiemu, proszę bardzo !

- **radny Zbigniew Przedpełski** – bardzo dziękuję ! Szanowna Pani Przewodnicząca ! Szanowni Państwo Radni ! Szanowni Państwo ! Ja chciałem poddać pod rozagę możliwość wprowadzenia poprawki do tej proponowanej uchwały poprzez usunięcie z niej paragrafu 2 i odpowiednie przenumeroowanie następnych paragrafów uchwały. O co chodzi ? Z wypowiedzi Pani Dyrektor Prażuch wnoszę, że jednak podstawowe decyzje odnośnie lokalizacji składowisk odpadów, różnych, nie chcę się rozwodzić, leży to w kompetencjach mimo wszystko władz samorządowych, począwszy od władz gmin – wójtów, prezydentów – poprzez starostów i marszałków województw również. I ja naprawdę nie rozumiem dlaczego ta uchwała ma być adresowana tylko i wyłącznie do władz centralnych ? Ja co więcej powiem – można różnie to uzasadniać – ja zgadzam się, że narosły nam poważne problemy, bo rzeczywiście, podejrzewam, że zachodzi taka dziwna prawidłowość, że w momencie kiedy np. prezydent zgłasza do właściwych organów istnienie nielegalnego składowiska, bardzo często następuje korelacja, że to jest właśnie ten moment, w którym następuje *samozapalenie* tego składowiska, ale jednakowoż ja prosiłbym żebyśmy pamiętali, że podstawowymi, może nie jedynymi – bo tam rzeczywiście za rozwiązania systemowe, możemy się domagać rozwiązań od władz państwowych, centralnych – natomiast za szczegóły bardzo często odpowiadamy my, samorządowcy. Ja w poprzedniej kadencji, jeszcze pamiętam na samym początku kadencji była głośna sprawa z odpadami, które płynęły do Polski, a konkretnie na obszar naszego województwa z Salwadoru i musiałem tłumaczyć jednemu z członków Zarządu

Województwa, że mieszkańcom województwa jest wszystko jedno czy oni zostaną zatruci zgodnie z procedurami, czy niezgodnie procedurami, bo dostaliśmy wszyscy wtedy właśnie takie niepodpisane wyjaśnienia od służb tego pana, że wszystkie zezwolenia zostały udzielone zgodnie z procedurami. Tak jak wspomniałem, musiałem tłumaczyć władzom – w końcu było, nie było, samorządowym – że chodzi o to, że mieszkańcy w ogóle nie chcą być zatruci – i tu leżał problem, a nie czy zgodnie z procedurami, czy nie. Nawiasem mówiąc za poprzedniego rządu, dzięki władzom centralnym ten problem się rozwiązał, ale jednakowoż uderzmy się w piersi – w bardzo wielu przypadkach problemy leżą tutaj po stronie władz samorządowych. Ja chciałem zauważyć, że tych nielegalnych składowisk naprawdę władze centralne nie zidentyfikują i nie zlikwidują.

- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** – dziękuję ! Czy ktoś z Państwa jeszcze, z członków komisji ? ... Pan Andrzej Molin...

- **radny Andrzej Molin** – ja jeszcze w związku z wypowiedzią poprzednią Pana Radnego Przedpeńskiego. Też uważam tak samo jak Pan, że identyfikacji zagrożenia jak najbardziej powinny dokonywać te samorzady gminne, czyli na tym najniższym szczeblu, bo one rzeczywiście najskuteczniej mogą monitorować tą sytuację i zauważać i reagować. I tak też w wielu przypadkach jest. Wiem to chociażby w oparciu o te dwie sytuacje w powiecie cieszyńskim, kiedy władze gminne walczyły przez lata, władze samorządu Zebrzydowic, o usunięcie tych składowisk, natomiast ani ich możliwości finansowe, ani też w zakresie specjalistów, pracowników urzędu nie dawały skutków i możliwości skutecznego zadziałania. Tu chodzi o to wsparcie i eksperckie dla samorządów gminnych – często to są nieduże miejscowości, na pewno zdecydowanie łatwiej będzie Sosnowcowi uporać się z takim problemem, a zupełnie inaczej kilkunastotysięczna, czy kilkutysięczna gmina z małą ilością pracowników – więc kwestie finansowe i kwestie eksperckie, one są bardzo istotne aby te samorzady najniższego szczebla uzyskały pomoc. Dziękuję bardzo !

- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** – dziękuję Panu ... Pan Rafał Kandziora, proszę bardzo !

- **radny Rafał Kandziora** – Pani Przewodnicząca ! Szanowni Radni ! Ja tak przysłuchuję się tym wypowiedziom – i po pierwsze, myślę, że do przekonywania siebie żeby tych zjawisk nie było, to nie musimy się przekonywać – każdy znakomicie rozumie, że truć się nie chce, ani powietrzem, ani w ziemi, czy w wodzie, w ogóle. Zastanawiam się nad jedną rzeczą, ponieważ ja bym tu wnioskował, po pierwsze, o diagnozę, ponieważ z tego co wiem jest szereg zapisów prawnych i bardzo dużo instytucji, które mają tym zjawiskom przeciwdziałać – więc jeżeli te zapisy istnieją i są instytucje do tego

powołane, są wyznaczone osoby, które odpowiadają za stan rzeczy, to pytanie co jest jednak nie tak, że dochodzi do tych zjawisk ? Bo albo ktoś nie wykonuje dobrze swojej roboty, albo faktycznie jest jakieś niedopatrzenie i trzeba będzie jakiś nowy dokument sporządzić. Wnioskowałbym o to żeby najpierw problem zdiagnozować, dlaczego dochodzi do składowania nielegalnych [odpadów]. Ja rozumiem, że są różne mechanizmy ... tym bardziej, że one są znane. Pytanie czy są zapisy prawne obecnie już stworzone, które mogą temu przeciwdziałać ? Czemu nie są stosowane ? A jeżeli nie ma takich zapisów, to jakie narzędzie stworzyć żeby temu przeciwdziałać ? Wydaje mi się, że takie postępowanie miałyby sens, czyli diagnoza, ocena stanowiska i potem podjęcie jakiegoś leczenia stanu rzeczy. Wydaje mi się, że to byłoby najbardziej słuszne, najpierw zdiagnozować problem dlaczego dochodzi do nielegalnych składowisk.

- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** – bardzo dziękuję również za ten głos w dyskusji. Szanowni Państwo ! Nim jeszcze udzielę głosu, bo dzisiaj gościnnie jest u nas Pani Katarzyna Stachowicz, to pozwólcie, że poproszę was o jedną pracę nad tym szkicem projektu uchwały. Otóż do 30 października – zwracam się do Państwa z uprzejmą prośbą o przesłanie drogą mailową – na mój adres e-mail i do pana Mariusza Jaworskiego – wszelkich swoich rekomendacji, zaleceń, wniosków, na podstawie których zostanie skompilowany projekt [uchwały]. Następną komisję, na której moglibyśmy omówić ten dokument, to proponuję 4 listopada. Jeżeli ktoś z Państwa ma już zaplanowany ten dzień na inne wydarzenie to bardzo proszę o informację, postaram się tutaj być elastyczna i ustalić termin odpowiedni. Więc jeżeli członkowie komisji nie wnoszą już żadnych uwag do tego punktu, to wobec tego Pani Radna Katarzyna Stachowicz, udzielam Pani głosu !

- **radna Katarzyna Stachowicz** – dzień dobry Państwu ! Dziękuję przede wszystkim, Pani Przewodnicząca, za możliwość zabrania głosu, ponieważ jestem członkiem obserwatorem dzisiejszego posiedzenia komisji, natomiast tak się składa, że 21 września podczas sesji Sejmiku w formie interpelacji wniosłam problem związany z nielegalnym składowaniem lub magazynowaniem odpadów, gdzie wystąpiłam do Pana Marszałka z taką prośbą o wspólne działania Samorządu Województwa Śląskiego i samorządów wspólnie z rządem, a także z posłami, żebyśmy wspólnie razem wypracowali takie działania, które pomogłyby przede wszystkim gminom pozbyć się tych nielegalnych składowisk odpadów. Szanowni Państwo ! Jeżeli w Sosnowcu był pożar, to niestety te toksyczne substancje, o których wspominała Pani Przewodnicząca, one przecież rozniosły się na całe województwo. To nie jest tylko problem samej gminy Sosnowiec, tylko całego województwa. Dlatego bardzo serdecznie dziękuję Pani Przewodniczącej za to, że na dzisiejszym posiedzeniu komisji znalazł się ten projekt uchwały, tak ważny projekt uchwały, który mówi o działaniach i one są zapisane przecież w tym oświadczeniu, są

zaproponowane pewne działania, które mogą zabezpieczyć przede wszystkim samorządy, mogą tworzyć przepisy prawa, które stanowiły będą o tym, że należy w ten czy inny sposób, bardziej może monitorować kwestie nielegalnych składowisk odpadów. Myślę, że ta sprawa rzeczywiście jest rozwojowa i należy się jej bardzo dokładnie przyjrzeć. Cieszy mnie to, że znalazło się to na posiedzeniu komisji, chociaż na posiedzeniu Sejmiku nie ukrywam, że zostałam trochę za to skrytykowana. Więc dziękuję Pani Przewodniczej i jeżeli mogłabym też przesłać jakieś uwagi do tego projektu uchwały, to bardzo bym o to prosiła. Dziękuję bardzo !

- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** – dziękuję również ! Moi Państwo ! Więc jeszcze raz podkreślę bardzo istotną rzecz. Zapisy, które znalazły się w tym szkicu projektu, są to zapisy wypracowane w ramach dyskusji, jakie dwa departamenty przesyłały do mnie. Tutaj moim takim akcentem było aby wywołać dzisiejszą dyskusję, a jeżeli każdy z nas zabiera w niej głos, okazuje się, że była jednak bardzo istotna i warta tego aby można było o tym rozmawiać. Jeden głos tutaj padł od jednego z radnych czy to musi być uchwała, która idzie do Warszawy ? Szanowni Państwo ! Myślę, że warto pewne rzeczy rozważyć, przedyskutować, żyjemy w demokratycznym kraju, każdy z nas ma prawo wypowiedzieć swoje zdanie. Natomiast co można byłoby zrobić na tym poziomie gmin mniejszych, rozdysponować tą odpowiedzialność ? Myślę, że celowym będzie właśnie przygotowanie tych założeń do *śląskiego pakietu zmian*, dotyczących gospodarki odpadami, a wiem, że już w Departamencie Ochrony Środowiska w Urzędzie Marszałkowskim nad tego typu założeniami się pracuje. Więc pozwolicie Państwo, że zakończę już ten punkt dotyczący nielegalnych składowisk odpadów niebezpiecznych i przejdę do kolejnego...

5. Informacja na temat bieżących działań mających na celu poprawę jakości powietrza, w tym wdrażania „uchwały antysmogowej”:

- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** – tu również o stanowisko poprosiłam Departament Ochrony Środowiska, które Państwo również jako drugi plik załączonej korespondencji otrzymali w sprawie wdrażania *uchwały antysmogowej* i działań mających na celu poprawę jakości powietrza w ujęciu statystycznym, w liczbach. Jedno mnie zaniepokoiło bardzo i być może Państwo mi odpowiecie na to pytanie – tutaj kieruję je do Pani Dyrektor Jolanty Prażuch – Pani Dyrektor ! Te terminy, gdzie spływają informacje z opóźnieniem dwuletnim, rocznym, to wszystko wynika z pewnych procedur, jak się domyślam, bo jak czytam np., że raport za 2019 rok będzie dopiero gotowy za dwa lata, czy ja dobrze odczytuję zapisy ? Jest tutaj np. strona 4 dokumentu, który Państwo przesyłaście – efekty działań uchwały oraz *Programu ochrony*

powietrza – stan na grudzień 2018 roku, to jest rok po wejściu *uchwały antysmogowej* w życie i w praktykę, więc za 2019 będziemy mieli dopiero końcem 2021, czyli z takim opóźnieniem mamy te informacje, ale rozumiem, że to wynika z pewnych przygotowań dokumentów, zamknięcia roku kalendarzowego pracy poszczególnych gmin, miast ?

- **Pani Jolanta Prażuch, Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska** – oczywiście odniesiemy się do tego, ja poproszę Panią Agnieszkę Fitrzyk, która w departamencie koordynuje wdrażanie *uchwały antysmogowej* i *Programu ochrony powietrza* o objaśnienie tej kwestii, o której Pani Przewodnicząca mówiła...
- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** –...Pani Agnieszko ! Czy teraz Pani przejdzie do odpowiedzi, czy po dyskusji ?
- **Pani Agnieszka Fitrzyk, Departament Ochrony Środowiska** –...jak Państwo wolą...
- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** –...to bardzo proszę, być może rozwieje to pytania, które w związku z tym powstały...
- **Pani Agnieszka Fitrzyk, Departament Ochrony Środowiska** – na terenie województwa śląskiego funkcjonuje *uchwała antysmogowa*, mówiąc w skrócie, Państwo wiecie i również *Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego*. *Program ochrony powietrza...* jest dokumentem, który został przyjęty teraz w czerwcu. Jego pisanie, wdrożenie wynika z przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*. Ale mówiąc o *Programie ochrony powietrza*, również są w nim zapisane działania, które są kierowane np. do gmin, które to działania gmin nakierowane są na poprawę jakości powietrza, chociażby w tym sektorze socjalno-bytowym do wymiany kotłów, przeprowadzania kontroli na terenie gminy. I te działania, które są w *Programie ochrony powietrza* wpisane, obecnie bardzo ściśle wiążą się z działaniami wynikającymi z *uchwały antysmogowej*, która jak wiadomo 1 września wprowadziła zakaz stosowania pewnych paliw, a także już kierunkuje nas do tego aby mieszkańcy województwa śląskiego jeżeli mają zamiar zakupić kocioł w celu ogrzewania, mogli je tylko kupować w ramach tzw. klasy piątej, czyli staramy się zlikwidować te najgorsze klasy, albo bezklasowe. Natomiast w ilości wynika to w taki sposób, że w *Programie ochrony powietrza*, w jego realizacji mamy obowiązek zrobienia sprawozdania rocznego. Mamy obecnie do zrobienia sprawozdanie z zakończonego *Programu ochrony powietrza* i od lipca mamy wdrożony nowy *Program ochrony powietrza*, czyli mamy obowiązek zrobienia dwóch sprawozdań. I z tych sprawozdań, które gminy będą do nas przysyłać będziemy mieli informację jakie działania zostały wprowadzone, jak te prace

związane z postęпами w wymianie pieców w danych gminach postępują. Z drugiej strony mieliśmy *uchwałę antysmogową* i na okoliczność jak postępują prace w naszym województwie w zeszłym roku była też przeprowadzana taka ankieta czy gminy są zadowolone z wprowadzenia *uchwały antysmogowej* i również jakie to są koszty i jaki jest postęp związany z wymianą tych źródeł ciepła. W związku z tym też mamy te informacje, że w naszym województwie zarówno to co jest w *Programie ochrony powietrza* wpisane i to co dzieje się w ramach działań *uchwały antysmogowej*, gdzie w ramach szczebla gminnego są działania zintensyfikowane, wynika że te działania w celu szerokim poprawy jakości powietrza następują. Oczywiście zdajemy sobie z tego sprawę i to jest kłopot tego rodzaju, że jakość powietrza kosztuje. Wymiana ogrzewania w danym gospodarstwie domowym jest dosyć dużym przedsięwzięciem ekonomicznym dla danej rodziny, w związku z tym tutaj działanie Marszałka Województwa Śląskiego było, aby też na tym etapie zapytać – i też taka ankieta do gmin poszła – czy widzą gminy potrzebę zmiany i policzenia tak naprawdę kosztów w celu zabezpieczenia ich w nowej perspektywie finansowej na lata 2021-2027, bo my widzimy tą kwestię, że tutaj niewątpliwie wsparcie z różnych programów jest bardzo ważne, aby mieszkańcy mogli pozbywać się, aby wyeliminować te źródła ciepła, które powodują największe zanieczyszczenia powietrza i pogarszają ta jakość powietrza, aby ich „było na to stać”. Tak jak *Program ochrony powietrza* mówi, że priorytetowe jest to aby w pierwszej kolejności doprowadzić do ociepleń budynków, do podłączenia do sieci ciepłowniczej, gazowej lub innych ekologicznych źródeł ciepła typu fotowoltaika, czy pompy ciepła, ale to też są dosyć kosztowne kwestie. Liczymy tutaj na to, że zarówno fundusze gminne – zależne od tego jak gmina jest bogata, czy biedna – ale jednak dofinansowania mieszkańcom udzielają, ale również inne źródła dofinansowania do wymiany źródeł ciepła na bardziej „ekologiczne” – wszystko się spala nie do końca, bym nazwała, ekologicznie, ale nie agresywnie jeżeli chodzi o środowisko – by ci mieszkańcy widzieli w tym sens. My np. po ilości pism, telefonów widzimy, że mieszkańcy naszego województwa znają zasady funkcjonowania *uchwały antysmogowej*, bo przypominam, że do maja przyszłego roku mają być wymienione te wszystkie piece najstarsze powyżej 10 lata, nie posiadające żadnych certyfikatów, żadnych tabliczek znamionowych, tzw. *kopciuchów* i już mieszkańcy pytają czy faktycznie mają to zrobić, pytają o dofinansowanie i te informacje są mieszkańcom naszego województwa udzielane.

- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** – bardzo dziękuję za taki wstęp właściwie, teraz zwracam się do członków komisji – czy macie Państwo pytania do tej części, do informacji na temat bieżących działań mających na celu poprawę jakości powietrza, do tego materiału, który został przygotowany przez Departament Ochrony Środowiska ? Czy ktoś z Państwa chciałby zadać pytanie, zabrać głos w tej sprawie ? ... Jeżeli nie ma pytań, czy też takich niepojętych

rzeczy, kiedy wczyta się w tekst ... mnie takie myśli się pojawiły. Otóż Szanowni Państwo ! Pozwolę sobie na pewien cytat z tego materiału, stanowiska, mianowicie powołujący się na *Program ochrony powietrza*, czyli działania zmierzające do poprawy jakości powietrza w sektorze komunalno-bytowym należy kierować tak aby doprowadzić do: oczywiście *zastąpienia niskosprawnych urządzeń grzewczych siecią ciepłowniczą, urządzeniami wykorzystującymi odnawialne źródła energii*, ale następny punkt: *zastąpienie niskosprawnych urządzeń opalanych gazem, czy też opalanych olejem*. Nie omieszkam tutaj przywołać zdanie, które powtarzam za każdym razem. Do paliw kopalnych, w tym węgla, który jest tak w tej chwili odsuwany od wszelkiego użycia w indywidualnych instalacjach – również gaz i olej opałowy jest paliwem kopalnym. One również nie są obojętne dla środowiska. I przyznam szczerze, że czytając i patrząc na to co dzieje się wokół nas, czyli Wielka Brytania, Austria, Niemcy, gdzie pewne stanowiska są cały czas wypracowywane aby dążyć do pewnych osiągnięć klimatycznych, czyli do tej *zeroemisyjnej* gospodarki, to trzeba powiedzieć, że ciepło jest największym źródłem emisji dwutlenku węgla, a jego produkcja odpowiada za ponad 1/3 emisji dwutlenku węgla. Mam tu na myśli oczywiście ten olej opałowy, gaz i węgiel. Połowa tych emisji pochodzi z ogrzewania budynków mieszkalnych – musimy z tego sobie zdać sprawę – które najczęściej ogrzewane są kotłami na paliwa kopalne. Moim zdaniem należałoby przygotować szereg rekomendacji i zaleceń, których celem jest dekarbonizacja ciepła w ramach strategii osiągnięcia zobowiązań klimatycznych Polski. Pierwsza taka rekomendacja proponuje znaczne przyspieszenie dekarbonizacji w budynkach zarówno użyteczności publicznej, jak i w procesach przemysłowych – mówimy o instalacjach indywidualnych, ale przecież budynki użyteczności publicznej potrzebują ogromnej ilości ciepła, a w lecie energii na produkcję zimnego powietrza w klimatyzacji. Procesy przemysłowe – cały czas nasz przemysł opiera się na paliwach kopalnych, to dzięki nim dostaje taki zakład energię aby mógł wyprodukować dany produkt. Jedno z zaleceń to stopniowe wycofanie wszystkich systemów ogrzewania na paliwa kopalne, moim zdaniem do 2050 roku. I z uwagi na obecną sytuację, przywołaną już dzisiaj przede mną, związaną z pandemią COVID-19, jak i koniecznością przyspieszenia ograniczania emisji, te zalecenia, które może wnieść nasza komisja są dostosowane do sytuacji gospodarczej i powinny być tak sformułowane, aby jednocześnie przynieść korzyści dla całej gospodarki. Dotyczyć powinny dekarbonizacji ciepła, poprawy efektywności energetycznej, a także promowania przejścia do technologii niskoemisyjnej. I proponuję, aby do 2025 roku – i myślę, że to zdanie, które w tej chwili powiem, może Państwo przypomnieć je za 10, 20, 30 lat – to, że do 2025 roku konwencjonalne kotły na gaz i olej opałowy nie powinny być już instalowane w naszych domach. Zamiast tego należy postawić na alternatywne źródła energii, systemy ogrzewania, w tym mogą to być hybrydy, kotły na wodór, czy też pompy ciepła.

W celu osiągnięcia zerowej emisji do 2050 roku, bo takie mamy zobowiązania, wszystkie nowe instalacje grzewcze będą musiały być bezemisyjne do 2035 roku. Czy nam się to uda wszystko przeprowadzić w Europie ? Czy my będziemy tą plamą, która cały czas na czerwono świeci jeśli chodzi o WHO i zanieczyszczenie powietrza ? Na te pytania i szereg innych pewnie jesteśmy w stanie odpowiedzieć, na inne pewnie nie. Dlatego bardzo mnie tutaj zaniepokoiło pewne sformułowanie, jednakże wiem, że małymi krokami trzeba dojść do sukcesu i myślę, że takimi małymi krokami z naszym udziałem to się uda. Natomiast patrząc na dekarbonizację to trzeba powiedzieć, że jest to największe wyzwanie energetyczne aby osiągnąć neutralność klimatyczną. Właśnie nasza komisja w tym składzie jest od tego abyśmy mogli wołać pełnym głosem, zwracać uwagę i bardzo rzetelne rekomendacje i zalecenia móc przygotować w oparciu o swoje doświadczenia, wiedzę i całą pracę, którą mamy do wykonania. Więc pytam jeszcze raz czy do *uchwały antysmogowej*, do jakości powietrza, ponieważ goszczą u nas Państwo z Departamentu Ochrony Środowiska i mogliby odpowiedzieć na pytania, na które pewnie ja nie jestem w stanie merytorycznie odpowiedzieć ... Pan Radny Mirosław Mazur się zgłasza. Bardzo proszę !

- **radny Mirosław Mazur** – Pani Przewodnicząca ! Ja się chciałem odnieść do tego co Pani powiedziała, bo ja się zgadzam z tym co Pani powiedziała o paliwach kopalnych, ale to oznacza, że tą dyskusję trzeba dziś już rozpocząć, bo jeżeli my wprowadzamy w życie *uchwałę antysmogową*, odnosimy się w tej *uchwale antysmogowej* głównie do paliwa kopalnego jakim jest tylko i wyłącznie węgiel, to oznacza ni mniej, ni więcej tylko to, że jeżeli ktokolwiek modernizuje swoją kotłownię to dzisiaj albo zakupuje piec piątej klasy, albo modyfikuje to na kotłownię gazową. I to oznacza, jak tu dzisiaj nacisk kładziemy, że najbliższe kilka lat, ten powiedzmy 2025, pojawi się w miejsce kotłowni węglowych mnóstwo kotłowni gazowych, bądź na olej opałowy. I to oznacza, że jeżeli wprowadzimy do obiegu takie kotły, to do tej daty 2025 może dodać 15 lat użytkowania takiego kotła, co oznacza rok przynajmniej 2040, czyli to o czym Pani mówi trzeba dziś wzmocnić i już dziś się zastanowić się czy zmiana, modernizacja kotłowni oznacza przejście na gaz, czy też już powinna oznaczać zmianę w naszym sposobie myślenia w sprawie tych rekomendacji i właśnie przeskoczenia pewnego progu, bo jeżeli my tego nie zrobimy dzisiaj, to oznacza, że będziemy dużo mówić, ale za te 10, 15 lat będziemy prawdopodobnie w bardzo podobnym miejscu jak dzisiaj. Na pewno będziemy mówić o tym, że nie mamy powietrza zanieczyszczonego pyłami, ale na pewno nie będziemy w dużo lepszym miejscu jeżeli mówimy o emisji dwutlenku węgla, więc myślę, że to jest punkt bardzo ważny i kwestia głośniejszego mówienia o tym i myślę, że przygotowania w bardzo krótkim czasie tego przejścia o krok dalej, czyli żeby pewien etap przeskoczyć. Wrócę jeszcze do tych kwestii, które poruszyłem w pierwszej części, mianowicie do

tych niespektakularnych płomieni na małych wysypiskach śmieci. Otóż wydaje mi się – ale to jest jakby rola centralna państwa polskiego żeby zintensyfikować karanie też i tego procederu i stosowania tutaj takich rozwiązań, które eliminują zjawisko, bo ja się obawiam, że jeżeli do obiegu będą nadal wprowadzane kotły, które w jakiś sposób umożliwiają spalanie, nieważne której generacji, ale jeżeli będą posiadały jakieś ruszta, które umożliwią spalanie śmieci, to ten proceder nie będzie znikał. Ja nie wiem czy Państwo odczuliście, subiektywnie, poprawę jakości powietrza na przestrzeni obowiązywania *uchwały antysmogowej* ? Może tym pytaniem zakończę.

- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** – dziękuję Panu bardzo za ten głos. Tutaj we wcześniejszej wypowiedzi Pani Agnieszka z Departamentu Ochrony Środowiska powiedziała zdanie jedno, bardzo istotne, do którego roku całkowicie będą wycofane piece, które posiadają tzw. *trzecie drzwiczki*, czyli gdzie jest ruszt, gdzie możemy spalić wszystko, bo to są piece, które najczęściej są pozaklasowe, bo piec tzw. piątej klasy jest z *Ecodesignem*. Czy mogę Panią prosić jeszcze raz o przytoczenie tej daty kiedy będą wycofywane piece, które mają powyżej 10 lat lub nie mają tabliczki znamionowej ? Praktycznie wszystkie piece, gdzie można spalać, które mają te *trzecie drzwiczki*, mają ruszt, one są w 85 % bez tabliczki znamionowej, bo to są najczęściej rzemieślnicy, którzy wykonywali te piece. I teraz w kontroli, do końca roku bodajże one muszą już być wymienione. Czy dobrze pamiętam Pani Agnieszko z *uchwały antysmogowej* ?

- **Pani Agnieszka Fitrzyk, Departament Ochrony Środowiska** – zgodnie z *uchwałą antysmogową*, która daje obostrzenia odnośnie rodzaju spalanych paliw, instalacji, to w 2017 roku myśmy się znaleźli w takim miejscu, że jeżeli uchwała funkcjonuje to nie możemy komuś z dnia na dzień powiedzieć jutro proszę zlikwidować instalacje starsze, nie spełniające żadnych norm, bo się tego fizycznie nie zrobić. Dlatego uchwała dała te kwestie przejściowe, czyli daty do których piece posiadające rok produkcji powinny być wymienione. To było zrobione po to by mieszkańcy naszego województwa mieli czas i możliwości, również finansowe, aby się do tego przygotować. Pierwszy etap, do końca roku 2021, czyli z dniem 1 stycznia 2022 nie mogą funkcjonować instalacje, które dają ciepło, ciepłą wodę użytkową, powyżej 10 lat od daty produkcji lub nie posiadające tabliczki znamionowej. To jest ten pierwszy etap, gdzie już będziemy widzieć realne działanie podjętej *uchwały antysmogowej*.

- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** –... a kolejne lata, bo jestem współautorem, pracowałam w zespole nad *uchwałą antysmogową*, miałam tą okazję również wypowiadać tam swoje zdanie i jakby przyczyniłam się do powstania tego dokumentu, z wieloma oczywiście współautorami. To również kolejne lata są takim buforem czasowym, w którym już np. piece, w których

można spalać śmieci, są już od 1 września 2017 roku wycofane ze sprzedaży. Czy to co się dzieje na dzień dzisiejszy – tak jak mnie pytano na początku ile lat będzie trzeba abyśmy poczuli skutki poprawy jakości powietrza, to co Pan Radny Mazur zapytał, czy czujemy już tą poprawę – ja powiedziałam, że potrzebujemy na to 10, 15, a nawet 20 lat. Więc zobaczcie Państwo, mamy dzisiaj już 3 lata, następne kroki będą takie, że nie będzie możliwości instalowania, nawet kupienia takiego pieca pozaklasowego, a jeżeli się takiego użytkownika na takim procederze przyłapie, to on wówczas musi ponieść karę finansową i wymienić instalację. Ale jeśli chodzi o te techniczne tematy, to pozwolicie, że ja roześlę do członków komisji prezentację, którą pokazywałam na wielu wystąpieniach – opartą oczywiście o *uchwałę antysmogową* – i tam w taki klarowny sposób w tabeli przedstawione są właśnie okresy do jakiego czasu należy wymienić w województwie śląskim indywidualne instalacje, w których się spala paliwa stałe. Czy macie Państwo jeszcze pytania, ewentualnie komentarze do tej części o *uchwale antysmogowej* ? Pan Radny Zbigniew Przedpełski. Bardzo proszę !

- **radny Zbigniew Przedpełski** – bardzo dziękuję ! Szanowna Pani Przewodnicząca ! Ja nie wiem czy Pani wypowiedź dobrze zrozumiałem, natomiast przyjąłem ją też, muszę powiedzieć, z takim dużym przerażeniem, bo chciałem tylko zaznaczyć – jeżeli ja to dobrze rozumiem – że jeżeli ideały są takie, że po roku 2025 mamy nie instalować pieców na paliwa kopalne, to chciałem zauważyć, że ciekłe paliwa kopalne zdają się być – bo w tej chwili podejmowana jest decyzja o budowie potężnych gazociągów, które na lata jeszcze całe mają służyć zachodniej Europie w dostarczaniu tychże właśnie paliw kopalnych i one będą tam stosowane – jak z tego wnoszę, jeśli się takie rzeczy obecnie buduje – jeszcze przez dziesięciolecia. Czy ten pomysł został skonsultowany z jakimikolwiek innymi siłami politycznymi, bo przyznam się, że ja sobie nie wyobrażam tak w praktyce żebyśmy w Polsce mogli osiągnąć tak ambitne cele jeżeli np. nie będą one celami ogólnoeuropejskimi. Powszechnie wiadomo, że w tej chwili przez niektóre siły gaz ziemny nie traktowany jako paliwo – dekarbonizacja na zachodzie Europy oznacza tylko i wyłącznie zrezygnowanie ze stałych paliw węglowych. Gaz ziemny na dzień dzisiejszy, na ile się orientuję z uwagi na to, że jest to jednak o 1/3 mniejsza emisja jak z tego klasycznego węgla kamiennego, jest traktowany cały czas jeszcze jako paliwo ekologiczne i prawdę mówiąc nie bardzo wyobrażam sobie żebyśmy mieli jako my, a jeszcze tym bardziej jako województwo śląskie, *wyjsć przed orkiestrę* i od roku 2025 zastosować np. tylko ciepło z energii odnawialnej. Ja uważam takie cele i takie wskazówki jako bardzo chwalebne, ale chciałbym zauważyć, że np. z prostego bilansu biomasy nie ma możliwości żebyśmy ogrzali się na dzień dzisiejszy w ekonomiczny sposób klasycznymi paliwami odnawialnymi. Czy takie możliwości będą w roku 2025 ? Szczerze mówiąc to nieodległy termin, ja osobiście wątpię, zwłaszcza w aspekcie tego co nas

spotyka i co w ogóle ekonomię czyni taką trochę nieprzewidywalną – mam na myśli obecne warunki pandemii. I skąd się bierze ten cel i taka wizja, bo nie da rady chyba tego zaakceptować bez bardzo poważnych projekcji ekonomicznych ?

- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** – już Panu odpowiadam, jako naukowiec Panu odpowiadam. Paliwo kopalne jakim jest gaz emituje gigantyczne ilości pary, która należy do tzw. gazów cieplarnianych. Niemcy, Wielka Brytania i Austria wprowadzają już od 2025 roku – to są rządowe zapisy, które śledzę na bieżąco, przede wszystkim Austria – od 2025 roku nie będzie zainstalowany żaden kocioł gazowy w tym państwie, więc myślę, że należałoby śledzić pewne rozwiązania, które idą właśnie w Europie, bo idąc do tzw. *zielonego ładu*, gdzie niedawno byliśmy gospodarzami konferencji w styczniu w trakcie Śląskiego Festiwalu Nauki, właśnie tam był temat i sesje poświęcone tym zagadnieniom. Jednakże myślę, że ta dyskusja idzie nam w pewnym kierunku, więc pozwólcie Państwo, że na kolejnej komisji ja postaram się zrobić wszystko, aby ekspertów, którzy zajmują się zarówno wywołaną biomasą – którą Pan przed chwilą przywołał, że prawdopodobnie nie jest w stanie ogrzać budynków – tak jak i instalacjami gazowymi, czyli ekspertami ze świata nauki, którzy nie lobbują żadnych producentów, wręcz przeciwnie, są bardzo niezależni, ponieważ są finansowani ze skarbu państwa – bo ja jako naukowiec, moje badania wszystkie są z pieniędzy społecznych finansowane i ja nie mam zamiaru tutaj absolutnie w żaden sposób iść w kierunku danego źródła energii, źródła ciepła – pozwolicie, że ja na następną komisję przygotuję bardzo krótkie wystąpienie, być może nawet z zaproszonymi gośćmi – czyli to będzie prezentacja online – i postaram się wówczas Panu odpowiedzieć na wszystkie te pytania i być może rozwieję wątpliwości wskazując pewien kierunek. Wobec tego pozwólcie Państwo, że przejdę do kolejnego punktu...

6. Oświadczenia, wolne wnioski:

- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** – czy zgłaszacie Państwo w tym miejscu jakiegokolwiek oświadczenia, wnioski do podjętych dzisiaj tematów ? ... Nie ma ! Dziękuję bardzo !

7. Zamknięcie posiedzenia:

- **radna Iwona Jelonek, Przewodnicząca Komisji** – wobec tego jeszcze raz dziękuję za obecność na dzisiejszej komisji wszystkim członkom, zaproszonym gościom. Drogą mailową proszę jeszcze raz o wnoszenie uwag, rekomendacji

do tego szkicu projektu uchwały, który jest diskutowany do 30 października, a na kolejną komisję zapraszam dzisiaj na 4 listopada 2020 roku [godz. 13¹⁰].

*/-/ Iwona Jelonek
Przewodnicząca doraźnej Komisji
ds. Klimatu*

*sporządził:
/-/Mariusz Jaworski*